

**Schoolondersteuningsprofielen
Plein013
2016**

Doelakkers

Rapport audit

School-Ondersteuningsprofiel IVO

Naam onderwijsvoorziening: Doelakkers

Datum bezoek: 19-nov 2015

In opdracht van: Plein013

Rapporteur: Lilian van der Bolt

Sardes, Utrecht

December 2015

Inleiding

Uw school¹ biedt ondersteuning aan leerlingen die speciale onderwijsbehoeften hebben. Wanneer uw school tegen haar grenzen aanloopt, is er de mogelijkheid om de leerling en zijn of haar ouders² te verwijzen naar een andere school, bijvoorbeeld een school voor speciaal (basis)onderwijs.

Scholen verschillen in de ondersteuning die zij (kunnen) bieden. Uit verwijsgedrag van scholen bijvoorbeeld blijkt dit heel duidelijk: een leerling waarbij de ene school tegen de grenzen van haar ondersteuning aanloopt, kan op een andere school zonder al te veel inspanning passend onderwijs krijgen. Soms is de reden makkelijk aanwijsbaar: een school in een gebouw met veel trappen en weinig ruimte is niet zomaar passend voor een leerling in een rolstoel. Maar meestal is het lastiger om aan te geven wanneer een leerling niet, en wanneer wel, op de school terecht kan.

Zowel voor de school zelf, als voor ouders en voor de bovenschoolse organisatie die het bovenschoolse netwerk van ondersteuningsvoorzieningen inricht (schoolbestuur, samenwerkingsverband po Plein013, regionaal netwerk Passend Onderwijs), is het van belang te weten waar de school staat voor wat betreft de ondersteuning en wat mogelijkheden zijn om de ondersteuning te versterken en eventueel uit te breiden.

Uw school maakt onderdeel uit van samenwerkingsverband Plein013. Van alle scholen van dit samenwerkingsverband is in najaar 2013 het ondersteuningsprofiel in kaart gebracht. We brengen de profielen nu, in 2015, opnieuw in kaart, op een vergelijkbare manier als in 2013. De inhoud van de rapportage is iets uitgebreid, en wat anders geordend dan de rapportage in 2013. Wij hopen hiermee de informatie nog beter leesbaar aan te bieden, zonder de vergelijkbaarheid met 2013 te verliezen.

Om het schoolprofiel in kaart te brengen verzamelden wij informatie op vijf domeinen:

1. de *diversiteit* van de leerlingenpopulatie van de school
2. de *ruimte voor verschillen* tussen leerlingen, die de manier van onderwijs geven op de school biedt
3. de beschikbaarheid van *extra voorzieningen* bij de school op de volgende vijf 'velden':
 - a. extra handen / omvang van de klassen
 - b. speciale onderwijsmaterialen
 - c. mogelijkheden van de ruimtelijke omgeving
 - d. expertise (teamexpertise en individuele expertise van leerkrachten/medewerkers)
 - e. samenwerking met (zorg)instanties buiten het onderwijs
4. de *borging* van de extra ondersteuning voor leerlingen in de organisatie van het onderwijs
5. de intensiteit en omvang van de *samenwerking* met anderen binnen het samenwerkingsverband Plein013, en in het bredere onderwijsveld

In termen van vraag en aanbod zou het eerste domein, de leerlingenpopulatie, gekarakteriseerd kunnen worden als de vraag. Aan die vraag komt de school tegemoet met haar aanbod, gekarakteriseerd op de domeinen 2 t/m 5.

Binnen het aanbod van de school heeft het tweede domein een andere status dan de domeinen 3, 4 en 5. De ruimte die de manier van onderwijsgeven biedt voor de verschillende onderwijsbehoeften (domein 2) vormt de basis van de mogelijkheden die de school kan bieden. Bijvoorbeeld inzet van extra voorzieningen (domein 3) heeft minder zin wanneer de school in haar manier van lesgeven heel beperkt om kan gaan met verschillen. Omdat het tweede domein een belangrijk aspect van het profiel is nemen we een korte toelichting op (zie kader).

¹ Waar in dit rapport korthedshalve staat 'school', wordt steeds bedoeld 'school of arrangement', waarbij een arrangement kan zijn een s(b)o, een talentklas of een andere vorm van door het swv georganiseerde ondersteuning.

² Waar in dit rapport korthedshalve staat 'ouders' wordt steeds bedoeld 'ouders of verzorgers'.

Toelichting op de ruimte voor verschillen in de manier van onderwijs bieden

De ruimte die onderwijs biedt aan verschillen tussen leerlingen wordt in belangrijke mate bepaald door het onderwijsconcept van de school. Meer specifiek: door de mate waarin de lesstof dan wel de individuele onderwijsbehoefte van de leerling uitgangspunt van het lesprogramma is. Dit kan worden gezien als een dimensie die loopt van methode-gestuurd naar leerling-gestuurd.

Aan het ene uiterste van die dimensie staan de scholen die bijna de volledige lestijd de methode als leidraad hanteren. Leerlingen die onvoldoende uit de weg kunnen met de standaardmethode krijgen herhalingsstof, extra instructie of verdiepingsstof – zoals die binnen de methode is gegeven. Het gemiddelde niveau en tempo van de standaardmethode is maatgevend. Scholen die dit concept welbewust hanteren zijn vaak van opvatting dat 'een leerling bij de groep houden' betekent dat de leerkracht zijn of haar uiterste best doet om de zwakkere leerling voor wat betreft zijn of haar prestaties zoveel mogelijk bij de gemiddelde groep aan te laten haken.

Het andere uiteinde van de dimensie wordt bezet door scholen die hun onderwijsconcept afstemmen op de leerlingen die op dat moment de klas vormen. De start ligt bij de individuele onderwijsbehoeften van leerlingen met hun individuele ontwikkelings- en leerlijnen. Het overzicht van die lijnen in de groep geeft mogelijkheid tot het bundelen van de leerlijnen waar deze (bijna) samenvallen. De instructieplanning wordt afgestemd op deze gebundelde leerlijnen. De werkvormen in de groep zijn vaak heterogeen, waardoor 'een leerling bij de groep houden' hier een gelijke betekenis heeft voor elke leerling. Bij een dergelijk concept worden veelal ook standaardmethoden en methode-gebonden toetsen gebruikt, maar dan als middel zonder dat zij direct het didactisch en pedagogisch handelen sturen.

Alle scholen hebben te maken met verschillen tussen kinderen. Relevant voor Passend Onderwijs zijn verschillen tussen leerlingen op het gebied van:

- leercompetenties
- leerstijlen
- gedragscompetenties
- gedragsstijlen
- culturele achtergronden
- gezinsachtergronden

Van een extra vergroting van de range van onderwijsbehoeften in een klas is sprake bij combinatieklassen.

Leerkrachten op scholen die vooral methode-gestuurd werken, rekken naarmate er meer verschillende kinderen in hun klas zitten, de mogelijkheden van hun onderwijsaanbod steeds verder op.

Manieren om binnen het methode-gestuurde concept onderwijs te bieden aan leerlingen met verschillende onderwijsbehoeften zijn o.a.:

- het groeperen van handelingsplannen;
- het werken in niveaugroepen;
- zelfstandig werken;
- vergroting van de expertise van de leerkracht;
- incidentele toepassing van vormen van leren in heterogene groepen;
- de keuze van methodes die heel veel ruimte bieden voor gedifferentieerd werken.

Omdat het uitgangspunt van de les bepaald is door de centrale aanpak van de methode, betekent elke nieuwe onderwijsbehoefte een extra aanpassing bij die aanpak. Wanneer veel aanpassingen nodig zijn, beleeft de leerkracht dit vaak als een stapeling van taken, en daarmee als een toenemende belasting. Soms uit zich dit door de behoefte van de leerkracht aan steeds meer orde en rust in de klas, om de controle te kunnen houden over alle verschillende activiteiten die gelijktijdig plaatsvinden. Met het toenemen van de organisatorische belasting van de leerkracht, blijft er minder tijd en energie over voor het ter plekke inspelen op specifieke behoeften van leerlingen op het moment dat die zich aandienen.

Het methode-gestuurde onderwijsconcept is begrensd in haar capaciteit om kinderen met andere onderwijsbehoeften op te nemen.

De informatie voor dit school-ondersteuningsprofiel is verzameld door middel van

- een beperkt documentatie-onderzoek (organisatie en kengetallen school)
- een interview met sleutelfiguren uit de school (minimaal de directeur, een intern begeleider, een leerkracht en een ouder) - aanwezig waren: *Joep van den Hout (directeur)*, *Lilian Huiben (intern begeleider)*, *Antina (ouder)*, *Helma (leerkracht groep ½)*, *Tanya (consulent Plein 013)*
- observaties bij enkele lessen: Groep ½ A, Groep 4, groep 7
- een teamgesprek - aanwezig waren: 'hele team'

Het interview en de observaties richtten zich vooral op *de stand van zaken*, op hoe in de praktijk van nu de lessen gegeven worden, en wat de mogelijkheden zijn voor leerlingen die een ongewone ondersteuningsbehoefte hebben.

Het teamgesprek is gevoerd aan de hand van een aantal stellingen en uitspraken. De focus van het gesprek ligt bij de *opvattingen en ambities* van de gespreksdeelnemers als het gaat om het bieden van onderwijs aan leerlingen met een verschillende onderwijsbehoefte.

Het beeld van de stand van zaken (interview en observaties) en de opvattingen en ambities (teamgesprek) vullen elkaar aan.

De profielsamenvatting die hierna volgt geeft een overzicht over alle opbrengsten, samengevat door de rapporteur in een weging ten opzichte van andere scholen van dezelfde schoolsoort. Waar mogelijk is de vergelijking gemaakt met het gemiddelde van de Nederlandse scholen zoals die uit statistisch overzicht en onderzoek bekend is. In aanvulling daarop profileren wij de school op basis van onze ervaring met audits op honderden scholen. Vanuit het streven om de betrouwbaarheid van de profilering zo hoog mogelijk te stellen, is de profilering bovendien getoetst aan onderling afstemming tussen de auditoren die de scholen van Plein013 bezochten.

Na de profielsamenvatting staat in de *bijlage: opbrengsten interview* de belangrijkste informatie zoals die is aangereikt door de geïnterviewden, aangevuld met informatie uit het dataformulier.

Beide onderdelen, de *profielsamenvatting* en de *opbrengsten interview*, volgen de indeling in de vijf domeinen, zodat u de informatie eenvoudig aan elkaar kunt koppelen.

Wij wijzen er op dat de informatieverzameling veelzijdig en uitgebreid is geweest, maar niet alle informatie van alle leerkrachten betrof, en bovendien beperkt is door het karakter van een momentopname.

Profielsamenvatting: positie van de school, grenzen en groeimogelijkheden

Doelakkers is een dorpsschool/buurtschool in Hilvarenbeek. Iedereen uit de buurt is op de school welkom. In de school heerst er een gemoedelijke sfeer. Voor ouders is de school laagdrempelig. Er is elke ochtend inloopkwartier voor de ouders, hier wordt veel gebruik van gemaakt. Doelakkers heeft 198 leerlingen verdeeld over 9 groepen. Het streven is om in iedere groep niet meer dan 25 leerlingen te plaatsen.

De directeur omschrijft de Doelakkers als een traditionele school. Er wordt in de groepen gewerkt in niveaugroepen (drie).

In groep 7 en 8 wordt er gewerkt met Ipads. Door dit meer gepersonaliseerde leren krijgen leerlingen bijvoorbeeld meteen feedback op hun eigen werk. Dit heeft veel voordelen. Op de Doelakkers staat ICT in dienst van het leren. Ipads zijn een middel maar geen doel op zichzelf. Dat probeert men goed te bewaken, vertelt de directeur.

De school heeft een gemiddelde populatie, een afspiegeling van de buurt. Er zijn weinig doelgroepkinderen, uitgezonderd een groepje Syrische kinderen en voorheen wel wat Somalische en Afghaanse leerlingen. Momenteel is er een groepje van 6 Syrische leerlingen die vorig schooljaar op school zijn gekomen. Voor deze leerlingen is precies vandaag voor het eerst een Taalklas geopend. De leerlingen zitten in gewone groepen verdeeld over de school maar krijgen enkele uren per week een 'taalbad' met een kleine groepje leerlingen. De consulente van Plein 013 vertelt dat het kenmerkend is voor deze school dat zij vrij gemakkelijk zo'n avontuur aangaan en bereidwillig zijn om dit soort dingen te onderzoeken.

In hetzelfde gebouw zitten verder ook een voorschool (PSZ/KDV) van voorschoolorganisatie KLIK. Daar wordt gewerkt met de methodiek Onderbouwd, een voor/ vroegschool methodiek met daaraan gekoppeld mogelijkheden voor volgen/observeren en digitale dataverwerking. Ook is er in hetzelfde gebouw tussenschoolse, en na/voorschoolse opvang.

Doelakkers is niet de enige school in het dorp. Er zijn er nog twee. De school valt onder het bestuur 'De Oude Vrijheid'. Er is in Hilvarenbeek nog een andere school van het zelfde bestuur (Starrebos). De scholen in het dorp voelen onderling geen concurrentie. Ondanks het feit dat de scholen van de stichting te maken hebben met krimp is dat op Doelakkers niet merkbaar.

Het team van Doelakkers bestaat uit een gemiddelde mix van mensen, waaronder 2 heren (leerkrachten) en voor de rest dames. Wat opvalt is dat er geen leerkrachten tussen 20-30 jaar zijn, en de gemiddelde leeftijd tamelijk hoog ligt. Het verloop in het team ligt laag.

Sinds de laatste audit (2012) heeft de school enkele ontwikkelingen doorgemaakt:

- de komst van de taalklas met 6 Syrische kinderen (en 1 Syrisch kind van een andere school)
- Alle leerkrachten hebben een Kanjerscholing gehad.
- Bovenschools is er een hoogbegaafdenvoorziening gekomen
- Er is in het afgelopen jaar een kind teruggekomen uit het SO
- Nieuw zijn ook de komst van de consulente van Plein 013 en de JOOB
- Binnenkort wordt EDI (Expliciete Directe Instructiemodel) ingevoerd: dit model is gebaseerd op nog betere afstemming op de behoeften van de leerling door middel van directe feedback

Gevraagd naar de ambitie van de school wordt er gemeld dat de school open staat voor extra kinderen met speciale ondersteuningsbehoeften. De school wil zich niet specialiseren in de opvang van kinderen met specifieke onderwijsbehoeften, maar wil vooral breed georiënteerd blijven.

Domein 1: Diversiteit van de leerlingenpopulatie

Domein 1. Kijkend naar de bevroegde aspecten van *de leerlingenpopulatie* is de populatie van de school ten opzichte van ten opzichte van andere scholen in Nederland

- ☐ meer homogeen
- ☒ vergelijkbaar
- ☐ meer heterogeen

Domein 2: Ruimte voor verschillen

In het volgende schema wordt het onderwijsconcept van De Doelakkers weergegeven in de relatie tussen de mate waarin de lesmethode sturend is en de mate waarin diversiteit van leerlingen opgevangen kan worden.

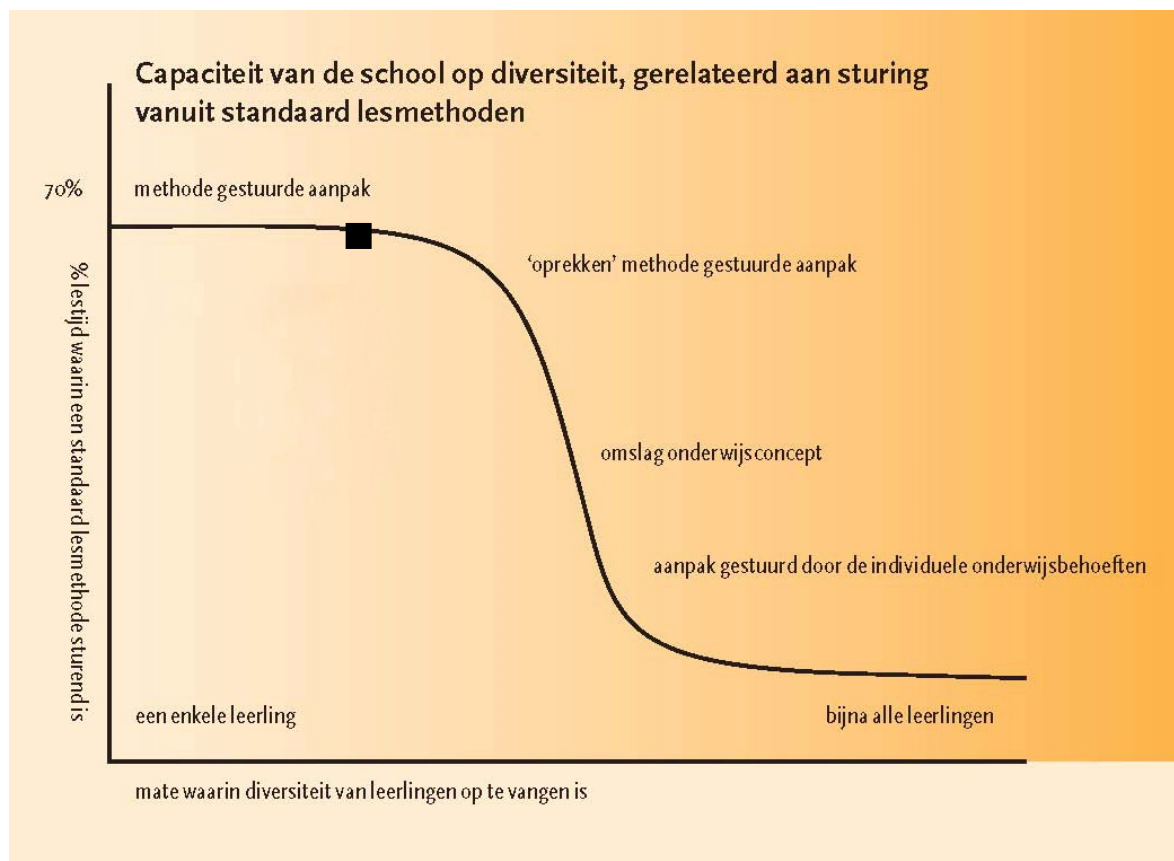
De gebogen lijn geeft van links naar rechts een mogelijk model van de ontwikkeling van een onderwijsconcept, startend bij het leerstofjaarklassensysteem met een strakke hantering van standaardmethoden. Via het oprekken van de methode-gestuurde aanpak toont het model een omslag in de aanpak naar het starten van de lesinhoud bij de individuele onderwijsbehoeften van de leerlingen in de klas.

Let wel: de richting van links naar rechts geeft alleen een wenselijke richting aan wanneer:

- De school meer ruimte wil bieden aan de bestaande diversiteit onder de leerlingen.
- De school meer leerlingen met speciale onderwijsbehoeften onderwijs wil kunnen bieden.
- De leerlingenpopulatie van de school steeds meer divers wordt.

Scholen bevinden zich ergens op de gebogen lijn.

De Doelakkers bevindt zich op positie ■

Domein 2. De antwoorden op de vragen over de manier van onderwijzen en het *omgaan met verschillen* geven het beeld van een school die

- ☒ basisondersteuning biedt aan leerlingen (passend bij een netwerkschool)
- ☐ enige extra ruimte biedt voor verschillen tussen leerlingen (passend bij een netwerkschool plus)
- ☐ veel extra ruimte biedt voor verschillen tussen leerlingen (passend bij een smalle ondersteuningsschool)
 - ☐ mede door een duidelijke aanpak, gedragen door het volledige team (passend bij een brede ondersteuningsschool)

Domein 3: De vijf velden van voorzieningen

Domein 3. De school heeft meer dan de fundamentele *voorzieningen* voor wat betreft

- ☒ extra 'handen' in de klas, te weten: indien aangekruist toelichten
- ☒ onderwijsmaterialen
- ☐ de ruimtelijke omgeving
- ☒ specialistische expertise
- ☐ contacten met externe relaties

Deze beschikbaarheid van voorzieningen past bij een smalle ondersteuningsschool

Domein 4: Borging

Domein 4. De borging in de organisatie van de extra ondersteuning voor leerlingen gebeurt

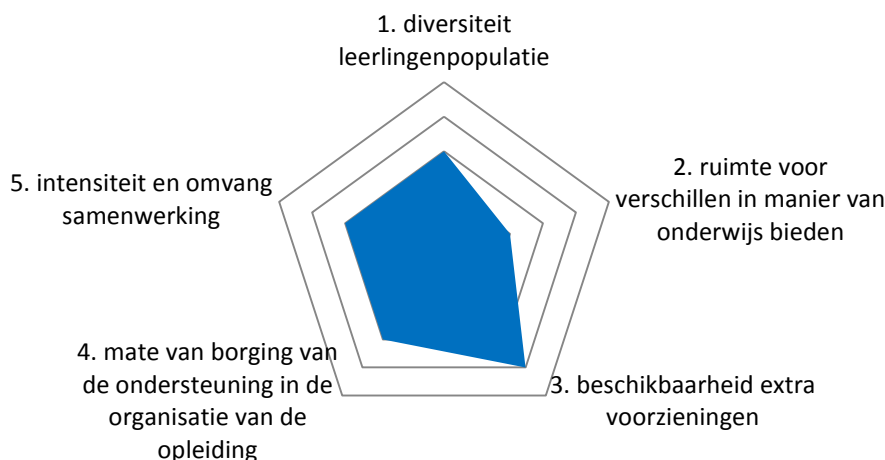
- ☐ op alle gevraagde aspecten overwegend planmatig (passend bij een smalle ondersteuningsschool, een brede ondersteuningsschool en een inclusieve school)
- ☒ op de meeste gevraagde aspecten planmatig, op enkele niet (passend bij een netwerkschool plus)
- ☐ op enkele gevraagde aspecten planmatig, op de meeste niet (passend bij een netwerkschool)
- ☐ op geen enkele van de gevraagde aspecten planmatig

Domein 5: Samenwerking binnen het onderwijs

Domein 5. De samenwerking met onderwijspartners binnen en buiten Plein013 is

- ☐ intensief, in een stevig netwerk met veel partners (passend bij een brede ondersteuningsschool en een inclusieve school)
- ☐ intensief met enkele partners, beperkt met andere (passend bij een smalle ondersteuningsschool)
- ☒ matig intensief met enkele partners, beperkt met andere (passend bij een netwerkschool plus)
- ☐ beperkt (passend bij een netwerkschool)

Het ondersteuningsprofiel in één oogopslag

Over het geheel genomen is De Doelakkers te karakteriseren als een **netwerkschool**

Er zijn verbanden tussen de vijf onderdelen van het ondersteuningsprofiel. De diversiteit van de leerlingenpopulatie(1) zegt iets over de noodzaak van omgaan met verschillen (2). De effectiviteit van extra voorzieningen (3) hangt samen met het onderwijsconcept (2). Enzovoort.

Elk van de vijf onderdelen van het profiel is weergegeven op een vijfpuntschaal in een van de punten van bovenstaande vijfhoek: van beperkt (dicht bij het centrum van de vijfhoek) tot ruim (aan de buitenrand van de vijfhoek). Deze visualisatie is bedoeld als 'radar' voor opvallende kenmerken van het profiel; er is geen 'wenselijke' vorm.

Dit profiel geeft een beeld van de situatie op basis van documenten, het interview, de waarnemingen tijdens de observaties, en de informatie die bij het teamgesprek naar boven kwam.

Een korte toelichting, per domein, op de plaatsing in de grafiek vullen wij voor domein 2 tot en met 5 aan met een suggestie voor verdere ontwikkeling, voor *het geval dat* verdere ontwikkeling op dit domein wenselijk is. Dit laatste zeggen wij met nadruk, wij hebben geen opvatting over die wenselijkheid.

1. Over de diversiteit van de leerlingenpopulatie.
Hierbij kijken wij naar een combinatie van achtergrondkenmerken van leerlingen, en kenmerken van leren en gedrag.

Toelichting op de profilering:

De Doelakkers is een echte dorpsschool in Hilvarenbeek met een vrij homogene blanke populatie. Daarnaast is er een handjevol Syrische en 1 Poolse kind. De Syrische kinderen zitten in de taalklas, een voorziening in deze school waar meer scholen gebruik van kunnen maken. Op grond hiervan hebben we de populatie gekenmerkt als vergelijkbaar met die van gemiddelde Nederlandse scholen

2. Over de ruimte voor verschillen binnen het onderwijsconcept.
Dit gaat over de manier van lesgeven in de groep. Belangrijk zijn onder meer de wijze waarop de les is ingericht, de diversiteit in het lesmateriaal, en de mate van dialoog of interactie tussen leerkracht en leerling, en tussen leerlingen onderling.

Toelichting op de profilering:

Op de Doelakkers wordt klassikaal, leerkracht- en methodengestuurd onderwijs verzorgd in homogene subgroepen. Bij wereldoriëntatie worden de groepjes weleens gemixt in heterogene groepjes. De methode

is over het jaar heen leidend op rekenen en taal. Er is sprake van eenvoudig klassenmanagement, met het EDI instructiemodel

Als verdere ontwikkeling op dit domein wenselijk is:

De doelgroep op de Doelakkers geeft niet direct aanleiding tot uitbreiding of verandering in het onderwijsconcept. Wellicht wordt dat wel het geval wanneer de school ervoor kiest meerdere asielzoekerskinderen op te vangen of er om andere redenen wijzigingen komen in de populatie. In dit geval zou de school ervoor kunnen kiezen om de werkwijze die wordt toegepast bij wo ook door te trekken naar taal en rekenen en de andere vakken. Ook zou er in dat geval meer aandacht besteed kunnen worden aan het verder of volledig doorvoeren van kenmerken van zelfstandig werken of samenwerkend leren.

3. Over de beschikbaarheid van extra voorzieningen.

Extra voorzieningen zijn: extra 'handen' in de klas (of klassenverkleining), extra onderwijsmaterialen, extra mogelijkheden in de ruimtelijke omgeving, specialistische expertise, en samenwerking met instanties buiten het onderwijs.

Toelichting op de profilering:

De Doelakkers is een opleidingsschool met extra handen (ongeveer 11 uur per groep per week gemiddeld binnen de groepen). Er is sprake van extra materialen voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben en er is ook extra specialistische expertise aanwezig in het team.

4. Borging van de ondersteuning in de organisatie van de school.

Van stevige borging is sprake wanneer er beleid, leerlingvolgsystemen, procedures en afspraken zijn, die voor alle betrokkenen helder zijn en door alle teamleden worden toegepast. Een heldere, consistent toegepaste taakverdeling is onderdeel van de borging.

Toelichting op de profilering:

Het eigenaarschap van de extra zorg voor de leerling ligt nog wat veel bij de intern begeleider. Dit heeft onder andere te maken met het feit dat OPP pas in de opstartfase is.

5. Over de intensiteit en omvang van de samenwerking.

Gekeken wordt naar de mate waarin de begeleiding van de leerling binnen het onderwijs wordt afgestemd met die van de verschillende partners buiten het onderwijs.

Toelichting op de profilering:

Er is redelijk intensieve samenwerking met partijen als voorschool en met SBO SO en binnen de eigen Stichting.

Samenvatting opvattingen en ambities van het team gericht op het omgaan met leerlingen die een speciale ondersteuningsbehoefte hebben:

Uit observaties blijkt dat de mogelijkheden tot tegemoetkoming aan de verschillende behoeften van leerlingen beperkt wordt door methodensturend werken. Het team staat wel open voor het werken in heterogene groepjes blijkt uit de teamdiscussie. Van oudsher levert de school thuisnabij onderwijs voor alle kinderen: in de traditie van de dorpsschool wordt getracht leerlingen binnenboord te houden, ongeacht kosten (men ervaart dit als een slecht argument om leerlingen niet toe te laten). In het verleden had de school al weinig verwijzingen. Ook staat men open voor het opvangen van nieuwe doelgroepen zoals asielzoekers, waarvoor de school in beperktere mate al direct een passende oplossing heeft gezocht. De consultant van Plein 013 bevestigt dat de school hiervoor makkelijk openstaat en een ambitie heeft tot verder doorgroeien in het ondersteuningsprofiel.

Bijlage: Opbrengsten interview

Domein 1: de diversiteit van de leerlingenpopulatie:

De leerlingen op de school verschillen in hun achtergrond v.w.b.:

- *opleidingsniveau van de ouders, sociaaleconomische achtergrond:*

- ☒ weinig, het opleidingsniveau en de sociaaleconomische achtergrond is over het algemeen
- ☐ laag
- ☒ gemiddeld
- ☐ hoog
- ☐ matig
- ☐ sterk

De school heeft altijd te maken gehad met een klein groepje buitenlandse gezinnen, zoals is het verleden Somalisch en Afghaans en op dit moment een groepje Syrische vluchtelingen.

- *thuis taal:*

- ☒ weinig
- ☐ matig
- ☐ sterk

- *culturele achtergrond*

- ☒ weinig
- ☐ matig
- ☐ sterk

De leerlingen op de school verschillen v.w.b.:

- *niveau van leren*

- ☒ weinig
- ☒ matig
- ☐ sterk

Vooraf in de bovenbouw zijn de verschillen wat groter. Daar zitten wat meer leerlingen met een eigen leerlijn.

- *leerstijlen*

☐	weinig
☒	matig
☐	sterk

Wellicht zijn de leerkrachten niet altijd op de hoogte van behoeften op het terrein van leerstijlen, alleen wanneer dit wat meer opvalt.

Hoeveel leerlingen hebben

- *speciale behoeften in het verwerken van informatie*

☒	weinig (minder dan 20 %)
☐	een matig aantal (20 tot 40 %)
☐	veel (meer dan 40%)

- *speciale behoeften in het gedrag, in de omgang (begrenzing van het gedrag, stimulering tot activiteit, begrip van de sociale omgang)*

☒	weinig (minder dan 20 %)
☐	een matig aantal (20 tot 40 %)
☐	veel (meer dan 40 %)

Wellicht wordt er door de kanjermethode en door gesprekken met kinderen veel problematiek preventief afgevangen. Je kan dit niet altijd objectief meten, vindt men.

Domein 2: de ruimte die de manier van lesgeven biedt voor speciale ondersteuningsbehoeften,

Tijdens het interview is gevraagd de manier van lesgeven te plaatsen op een aantal dimensies.

Karakteriseer het onderwijs op de school op de onderstaande dimensies. Een '1' betekent sterk in de richting van de eerste pool en een '4' sterk in de richting van het tweede uiterste.

	1	2	3	4	
1. overdragen van kennis	☐	☒	☐	☐	zelf ontdekken
2. kennis verwerven	☐	☒	☐	☐	werken met kennis
3. klassikaal leren	☐	☐	☒	☐	individueel en groepjes-leren
4. sturing van het leren door de leerkracht	☐	☒	☐	☐	leerlingen sturen eigen leren
5. alle leerlingen op basisniveau brengen	☐	☐	☒	☐	het maximale uit elke leerling halen
6. leerstof bepaalt leerweg	☐	☐	☒	☐	beginsituatie leerling bepaalt leerweg
7. nadruk op gestructureerde opdrachten	☐	☒	☐	☐	nadruk op vrije opdrachten
8. gelijke normering prestaties	☐	☒	☐	☐	beoordeling t.o.v. eerdere eigen prestaties
9. beoordeling door leerkracht	☐	☒	☐	☐	zelfbeoordeling door leerling
10. evaluatie onderwijs door leerkracht	☐	☒	☐	☐	evaluatie samen met leerlingen

Ad 1: Er wordt op school gewerkt aan programmeren met het oog op 21st century skills. Hierin staat zelf ontdekken meer centraal. De school is hierin voorzichtig aan het ontwikkelen (richting score 3). Bij taal en rekenen is er wel meer sprake van kennisoverdracht in de meer klassieke zin. Volgend jaar wordt het EDI (instructiemodel) ingevoerd. In groep 8 wordt er gewerkt met leerlandschap waarbij leerlingen een uitstapje helemaal zelf moeten organiseren waarbij spelenderwijs de vakgebieden aan bod komen. Dit is een project.

AD 2: ontwikkeling richting score 3

Ad 3: de instructie gebeurt klassikaal (kort) maar daarna wordt er gewerkt in niveaugroepjes.

Ad 4: Het team zou wel graag meer met leerlinggesprekken willen doen. Liefst voor alle leerlingen en niet alleen voor leerlingen met een eigen leerlijn of diagnose, zoals nu gebeurt.

Ad.9: Bij spreekbeurten en boekbesprekingen wordt wel gevraagd om een beoordeling door leerlingen maar bij evaluatie van het onderwijs in brede zin is dit nog niet het geval.

Ad. 10: Men verwacht dat dit gaat veranderen met de invoering van EDI.

Hoe wordt binnen de school met speciale onderwijsbehoeften omgegaan?

Reactie op speciale onderwijsbehoeften

- ☐ vooral met individuele aandacht, buiten de groep
- ☐ vooral met individuele aandacht, in dezelfde ruimte, maar apart van de groep
- ☒ vooral met groepsaandacht in homogene subgroepen
- ☐ vooral met individuele aandacht geïntegreerd in de groepsaanpak

Differentieert de onderwijsaanpak van de school voor verschillen op leerstijlen van leerlingen (reproductiegericht, ervaringsgericht, betekenisgericht, oplossingsgericht)?

- ☐ ja, dat is geïntegreerd in de onderwijsaanpak van de school
- ☒ incidenteel, als een leerling opvalt op leerstijl – of incidenteel, door enkele leerkrachten
- ☐ nee, niet of nauwelijks

Hoe zijn groepen/klassen ingedeeld (welke leerjaren worden gemengd, wat is de omvang van de groepen en de bezetting met leerkrachten)?

9 groepen

Totaal 198 leerlingen

Groep ½ A: 19 leerlingen

Groep 1/2 B: 19 leerlingen

Groep 3: 28 lln

Groep 4: 25 lln

Groep 5: 24 lln

Groep 6: 24 lln

Groep 7: 21 lln

Groep 8 A: 20 lln

Groep 8B: 20 lln

Karakterisering van het onderwijs op de school.

Hoe groot is naar uw inschatting:

het percentage leerkrachten dat in de kerndoelen en leerlijnen (minimaal van het eigen leerjaar) beheerst (parate kennis): 20%: Alle leerkrachten kennen de leerlijnen ongeveer maar niet heel precies. Zij vertrouwen op de methode. De school is werkt methodegestuurd.

het percentage leerkrachten dat in staat is didactisch maatwerk te leveren voor leerlingen: 40%: Alle leerkrachten zijn hiertoe in staat maar het is ook afhankelijk van de leerling.

het percentage leerkrachten dat in staat is pedagogisch maatwerk te leveren voor leerlingen: 25%: Alle leerkrachten zijn hiertoe in staat maar het is ook afhankelijk van de leerling.

het percentage leerkrachten dat initiatief neemt tot dialoog met de leerling om het lesaanbod af te stemmen met de ondersteuningsbehoefte van de leerling: 25%: alle leerkrachten kunnen dit maar

doen het alleen als er specifiek aanleiding toe is. Leerkrachten verschillen verder in hoe goed ze hierin zijn.

De mate waarin de begeleiding een individuele aanpak is dan wel een teamaanpak

- ☐ vooral individuele aanpak van leerkrachten
- ☒ aanpak gedeeld door enkele leerkrachten
- ☐ teamaanpak

Alle leerkrachten hebben een eigen aanpak, maar er is een koers/lijn die gedeeld wordt. In de uitvoering zijn er individuele verschillen.

De mate waarin (ouders en) leerling betrokken worden bij de manier van lesgeven

- ☒ niet of nauwelijks
- ☐ soms
- ☐ vaak

Ouders worden betrokken bij de aanpak voor het individuele kind maar niet zozeer bij de onderwijsaanpak voor de groepen in het algemeen. Uiteraard hebben ouders via MR en OR wel inspraak. Over het algemeen laten ouders de onderwijsaanpak op deze school vooral aan de school zelf over.

Teamexpertise

*Op welke onderwerpen is er sprake van teamexpertise (expertise die gedeeld wordt door **alle** leden van het team, en die door **alle** leden van het team in samenwerking in praktijk gebracht wordt)? Voorbeelden zijn teamexpertise op bepaalde didactische of gedragsmatige aanpakken, of teamexpertise in het betrekken van ouders en leerlingen bij de bepaling van de ondersteuningsbehoeften van de leerlingen.*

Er is brede teamexpertise op het gebied van gedrag (kanjertraining: deze wordt schoolbreed ingezet voor alle leerlingen), groepsplannen (er is ook een groepsplan voor gedrag), DIM (binnenkort wordt er overgestapt op EDI), 1-zorgroute, HGW, OGW, meldcode.

Domein 3: de beschikbaarheid van extra voorzieningen

op de leslocatie:

- Extra begeleiding
 - in de klassen/groepen: *welke functies voor welke aantallen uur p.w. beschikbaar?*

<i>Groep</i>	<i>Functionaris(sen)</i>	<i>Aantal uren per week</i>	<i>Aantal betrokken lln.</i>
1-2A	ST	8	19
1-2B	ST	8	19
3	ST	8	28
3	AB	0,5	1
3	RT	1,5	1
5	Lkr	8	24
5	ST	8	24
6	ST	8	24
7	ST	8	21
7	Lkr	4	21
8A	Lio	16	20
8B	Lio	16	20

Eventuele opmerkingen:

De leerkracht die ondersteuning geeft in de groepen 5 en 7 is aangesteld via de Startersbeurs voor 6 maanden.

Doelakkers is een zogenoemd onderwijsnest/opleidingsschool. Per groep is er 11,5 uur extra handen aanwezig. Daarnaast is er ook nog 10 uur extra handen aanwezig van vrijwilligers met een leerkracht achtergrond. Zij geven extra ondersteuning en instructie in groepjes of aan individuele leerlingen.

- **buiten** de klassen/groepen: *welke functies voor welke aantallen uur p.w. beschikbaar?*

Buiten de groep is er 2 dagen per week extra ondersteuning aanwezig voor een enkele leerling, dit geldt. Ook de bovengenoemde vrijwilligers worden vaak buiten de groep ingezet.

- *Speciale onderwijs/werkmaterialen voor leerlingen met speciale ondersteuningsbehoeften beschikbaar binnen de school:*

Beschikbare onderwijsmaterialen met speciale didactische kenmerken

Aangepaste leerlijnen:

- ☒ alternatieve methodes, nl. Maatwerk, Rekenrijk F-lijn, Veilig in Stapjes.
- ☒ gericht op zelfredzaamheid, nl. Scharen
- ☒ met een lager tempo, veel herhalen, nl. Speciale spelling begeleiding, Zelfstandig Spellen, De Zuidvallei Spelling en Begrijpend lezen, Met Sprongen Vooruit.
- ☐ die (veel/snel) lezen vermijden, nl.
- ☒ gericht op auditieve informatieverwerking, nl. Solo-apparatuur, koptelefoons, Transparant
- ☒ gericht op visuele informatieverwerking, nl. Apps op I-Pads
- ☒ gericht op sensomotorische informatieverwerking, nl. Structuurletters
- ☒ uitgaand van sterk eigen probleemoplossend vermogen, nl. Somplexa, Sterrenwerk, Scratch, Programmeerprogramma's
- ☒ anders, nl. Taalonderwijs NT2: Horen, zien en schrijven, Hotel Hallo, Mondeling Nederlands

Beschikbare onderwijsmaterialen met speciale pedagogisch/psychologische kenmerken

Onderwijsmaterialen ondersteunend bij:

- ☒ methode voor sociaal-emotionele ontwikkeling, nl. Handleiding voor Jezelf, Kid'Skills, Mission Impossible
- ☐ begrenzing van het gedrag, nl.
- ☐ uitdaging tot alertheid en activiteit, nl.
- ☒ het ervaren van successen en het ontvangen van beloningen, nl. Kid'Skills
- ☒ begrip voor sociale interactie (met de volwassenen en de leeftijdsgenoten in de eigen omgeving), nl. Kanjertraining
- ☐ anders, nl

Aanpassingsvermogen aan kindspecifieke fysieke belemmeringen (in aanvulling op de didactische materialen)

Aanwezige materialen (zoals zitballen, 'sissel'-kussens voor hyperactieve kinderen, fysiotherapeutische materialen voor revaliderende kinderen, basis verpleegmaterialen voor langdurig zieke kinderen, MRT-materialen³ aangepast schrijfmateriaal, aangepast meubilair)

- Aangepast meubilair

³ MRT=motorische remedial teaching

- Wiebelkussens
- Speciale scharen
- Schriften met speciale liniatuur

- *Ruimtelijke voorzieningen, in en rond de school*

De school is geheel gelijkvloers en is rolstoeltoegankelijk. Er is een invalidentoilet. Verder is er een aparte ruimte waar de taalklas is gevestigd. Dit is tevens schoolbibliotheek.

In de kleuterbouw is er ruimte in de gangen om extra begeleiding te geven. Er komt verder binnenkort een time-out ruimte met zitzakken.

aparte extra ruimtes voor didactische begeleiding

In de tussenruimten zijn er mogelijkheden voor het bieden van extra hulp.

aparte extra ruimtes voor bewegingsbehoeften

Er was altijd een speciale kleuterspeelzaal. Deze is dit jaar tijdelijk opgeofferd als kleuterlokaal. Er wordt nu, ook door de kleuters gegymd en gespeeld in de gymzaal. Binnenkort wordt het schoolplein verder aangepast tot gezonde schoolplaats. De leerlingen hebben hierover meegedacht. De architect is met de ideeën aan de slag gegaan. Er liggen nu uitwerkingen voor het realiseren van een buitenlokaal, speelhutten, groen en een moestuin.

aparte extra ruimtes voor verzorging / rust

Bij de kinderopvang zijn er mogelijkheden voor rust en verzorging waar de school eventueel gebruik van kan maken.

buitenruimten

Zie boven

- Specialistische expertise op hbo/wo-niveau

<i>binnen de school zelf beschikbaar</i>	<i>buiten de school snel toegankelijk</i>	
	x	visuele beperkingen
	x	auditieve beperkingen
	x	spraak/taal belemmeringen
x	x	cognitieve beperkingen
	X*	motorische beperkingen
	X*	beperkingen door langdurige ziekte
x		Autisme Spectrum Stoornissen (ASS)
x		ADHD
x	x	dyslexie
	x	overige psychiatrische aandoeningen
x		gedragsproblemen
X**		onderwijsachterstanden andere culturen
		anders, nl.

*Deze expertise is via de consultant van Plein 013 aanwezig. De consultant is 6 uur per week aanwezig

** : Er is een taalklas en NT2 kennis via de docent van de Taalklas, maar deze docent komt van buiten de school en maakt geen vast onderdeel uit van het team. De Taalklas is een voorziening deels gesubsidieerd door de gemeente en ministerie.

- Samenwerking met instanties buiten het onderwijs.

	<i>nooit</i>	<i>soms</i>	<i>regelmatig</i>	<i>vaak</i>
SMW				x
Bureau Jeugdzorg			x	
GGD				x
GGZ		x		
MEE*		x		
(Kinder)ziekenhuis**		x		
Revalidatiekliniek***		x		
Justitiële inrichting	x			
Gemeente, leerplicht				x
Politie		x		
anders, nl. HALT Fysiotherapie Logopedie			X X X	

*Via JOOB (Jeugd Ouder Opvoed Begeleider) zijn er contacten met organisaties als MEE, maar deze zijn er niet rechtstreeks

** via ouders lopen de contacten met het kinderziekenhuis wanneer nodig

*** Met revalidatiekliniek heeft de consultant van Plein 013 contact wanneer nodig

Domein 4: de borging van de extra ondersteuning in de organisatie van de school

- *het 'eigenaarschap' van de extra ondersteuning: wie is verantwoordelijk voor een goed verloop van het onderwijsleerproces van de leerling met speciale ondersteuningsbehoeften?*

In eerste instantie is de leerkracht verantwoordelijk. De ib'er heeft een ondersteunende rol en zet bijvoorbeeld samen met de leerkracht het OPP op. Omdat het werken met het OPP vrij nieuw is, is Lilian (ib'er) nog intensiever betrokken in de opstartfase

- *de plaats van de extra ondersteuning binnen het beleid van de school*

De intern begeleider maakt het zorgbeleidsplan waarin de zorgstructuur staat en waarin de nieuwe doelen voor de komende periode (schooljaar) worden verwoord. Elk jaar worden deze geëvalueerd. De basis/ uitgangspunt is HGW en OGW. Het team evalueert de zorgdoelstellingen.

- *volgsystemen voor de didactische voortgang, en voor de sociaal-emotionele voortgang*

Er wordt gewerkt met ParnasSys en met Kanvas (gerelateerd aan Kanjermethode) voor het gedeelte sociaal-emotioneel. Er wordt gewerkt met Onderbouwd (en LVS daarvan) bij de kleuters. Er is een toetskalender/zorgkalender

- *planmatige aanpak van de extra ondersteuning: signalering, besprekingen, evaluaties, overdrachten e.d. (bijvoorbeeld a.d.h.v. de één-zorgroute)*

Er wordt gewerkt met de 1 zorgroute en met de HGW cyclus.

- *aanwezigheid van protocollen (dyslexie, dyscalculie, medische begeleiding zoals bijv. bij suikerziekte, pesten)*

Er zijn protocollen voor dyslexie, hoogbegaafdheid, medisch handelen, toetsprotocol, internetprotocol, pestprotocol en meldcode.

- *wat is de rol van de ouders en de mate van betrokkenheid bij:*
 - *het vaststellen van de onderwijsbehoefte van de leerling*
 - *het bepalen van de onderwijsbegeleiding voor de leerling*
 - *het uitvoeren van de onderwijsbegeleiding voor de leerling*
 - *het evalueren van de onderwijsbegeleiding voor de leerling*

Beschrijving: Het OPP wordt altijd met ouders besproken en er wordt daarin gekoerst op afstemming en samenwerking op alle genoemde onderdelen. Dit geldt niet alleen voor leerlingen met een OPP maar ook voor de andere leerlingen.

Domein 5: de intensiteit en omvang van de samenwerking met anderen in het onderwijs

- *Hoe ziet de samenwerking er uit met de andere scholen waarmee de school haar voedingsgebied deelt? Kent de school de andere scholen, bijvoorbeeld hoe de andere scholen omgaan met extra ondersteuning en hoe zij omgaan met verschillen?*

Er zijn netwerken zoals een ib'er netwerk, een ICT netwerk, een netwerk gedragsspecialisten en hoogbegaafdheid.

- *Hoe ziet de samenwerking er uit met de overige reguliere basisscholen binnen Plein013?*

Ook hier zijn er netwerken zoals een ib'er netwerk en een JRK netwerk.

- *Hoe ziet de samenwerking er uit met de andere scholen binnen het eigen schoolbestuur?*

De school valt onder het bestuur van De Oude Vrijheid. Ook binnen die stichting zijn er netwerken en specialismen.

- *Hoe ziet de samenwerking er uit met de centrale diensten van Plein013?*

De Doelakkers maakt gebruik van verschillende voorzieningen zoals de Taalklas (deze is gevestigd in hun school), Intermezzo (plusklas), Kurzweil (wordt binnenkort aangeboden) en het steunpunt hoogbegaafdheid.

- *Hoe ziet de samenwerking er uit met de voor- en vroegschoolse instellingen, en met het voortgezet onderwijs?*

Er is een in pandige PSZ en KDV van KLIK en er zijn nauwe banden met deze instellingen. Er is sprake van een warme overdracht en een digitaal overdrachtssysteem van Plein 013. VO: de kinderen waaiëren uit over verschillende VO scholen in onder andere Tilburg, Goirle en Oirschot. Ook naar het VO toe is er een warme overdracht.

- *Hoe ziet de samenwerking er uit met de scholen voor sbo en so?*

Er zijn contacten met De Zwengel (Vught, SO) in verband met een kind dat vanuit het SO is teruggeplaatst naar De Doelakkers. Er is regelmatig contact met de Spreekhoorn (Breda, SO Spraak/taal). Ook zijn er contacten met SBO De Zonnestein (Tilburg). Deze contacten zijn niet structureel maar afhankelijk van de behoefte van de school.